

4. NAPIREND

B e s z á m o l ó

Révfülöp Nagyközség képviselő-testülete 2011. március 21-i ülésére

Tárgy: A Révfülöpi Honismereti Gyűjtemény munkájáról, jövőbeni elhelyezésének és kiállításainak turisztikai attrakcióként fejlesztési lehetőségeiről.

Előterjesztő: *Miklós Tamás* polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A környező településeken működő múzeumi intézmények közül az egyik legrégebbi alapítású a Révfülöpi Honismereti Gyűjtemény. Rendkívül értékes történeti, néprajzi anyagát az 1950-es évek végétől a Nagy Károly, majd Benke László tanárok szervező tevékenysége révén a helyi iskola tanulói és szülei, valamint tanárai gyűjtötték össze, majd azt követően folyamatosan tovább gyarapodott.

A Révfülöpi Honismereti Gyűjtemény (továbbiakban: Múzeum) Révfülöp Nagyközség Önkormányzata fenntartásában létrehozott és működtetett múzeumi intézmény, amelynek tevékenységéről rendszeres időközönként beszámol.

1. Rövid múzeumtörténet

A **Benke László** nyugalmazott iskolaigazgató által alapított és több mint négy évtizeden keresztül általa gyűjtött és kezelt kultúrkinccs-együttes 1991 júliusában kötelezettségvállalás közérdekű célra címen – **ajándékozás útján került** az értékek megőrzésének és feltárásának fontosságát hangsúlyozó, a rendszerváltás idején megújult Révfülöp Nagyközség Önkormányzatának kezelésébe.

Az átadási-átvétel időszakában a helyi képviselő-testület elfogadta a **Révfülöpi Honismereti Gyűjtemény működtetéséről** készült előterjesztést, amely meghatározta a gyűjtemény jogi státuszának és személyi háttérének rendezését, a gyűjtemény elhelyezési feltételeinek javítását, és más üzemeltetési feladatokat.

A helyi önkormányzati képviselőtestület határozata alapján 1991 szeptemberétől tiszteletdíjas gyűjteménykezelő kezdte rendezni és feldolgozni a muzeális anyagot, majd a következő esztendő februárjától egy fűtött múzeumi raktár, feldolgozó iroda is kialakításra került a régi fogorvosi rendelőben.

A jogi státuszát tekintve a korábbi magángyűjtemény – a Laczkó Dezső Megyei Múzeum munkatársainak szakmai javaslata alapján – 1992 novemberében kapott minisztériumi működési engedélyt és alakult **Honismereti Gyűjtemény** elnevezéssel (MK/b/81. számon) Révfülöp Nagyközség muzeális, nem önálló költségvetési intézményévé. (A múzeumok alapítására, fenntartására és megszüntetésére az 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és közművelődésről c. jogszabály, illetve a végrehatási jogszabályok vonatkoznak.) Az 1998-ban kiadott új „múzeumi” törvény alapján a muzeális intézmények működési engedélyének felülvizsgálatával párhuzamosan a Képviselő-testület határozatot hozott a múzeum – az időközben elhunyt ajándékozóról – Benke Lászlóról történő elnevezéséről. Erre azonban máig nem került sor.

2. A múzeum elhelyezése, épülete

A muzeális intézmények, gyűjtemények lényegében két részből állnak. A gyűjteményeket őrző, **raktár, tároló, feldolgozó iroda helyiségekből**, illetve a kiállításainak helyet adó **kiállítói terekből**. A helyi muzeális gyűjtemény elhelyezésének kérdése többször szerepelt a helyi képviselő-testület előtt. (1993. 10. hó, 1994. 11. hó.) Az új községháza felépültével felszabaduló egy-

kori tóparti házasságkötő terembe való költözés és az idegenforgalmilag is frekventált helyen történő igényes hely- és fürdőtörténeti kiállítás létrehozása végül önkormányzati támogatást kapott.

1995 július 29-én a Balaton tó partján lévő múzeumépületben nyílt meg a „...*a világ egyik legszebb tája...*” c. állandó hely- és fürdőtörténeti kiállítás. Az új kb. **70 m²-es** kiállító teremhez egy **6 m²-es** raktár-feldolgozó helyiség – ahol a gyűjtemény többi anyaga van elhelyezve –, és egy női és férfi toalett-vizesblokk kapcsolódik. A kiállítás(ok) látogathatósága érdekében egy átjárót létesítettünk a korábban a hét öt napján nyitva tartó községi könyvtárba.

Az államalapítás millenniumi évfordulója alkalmából a helyi program részeként felmerült a szőlőművelés és borászat emlékeit bemutató kiállítás létrehozása. Célgyűjtést végeztünk, de a tervezett kiállítás anyagi lehetőség híján nem került megvalósításra. Majd egy évtized múltán, **2009 júliusában** a helyi szőlőművelés tárgyainak összegyűjtésével, önkéntes munkával és a Balatoni Fejlesztési Tanács pályázati támogatásával egy régi 130 éves egykori pincében megnyílt „...*Tüzes ízű Fülöpi*” pincekiállítás.

3. A múzeum gyűjtő, nyilvántartó és megőrző tevékenysége

3.1 Gyűjteménygyarapítás. Benke László által átadott kulturális javak feldolgozása folyamatosan visszamenőleg történik. A leltározás, beazonosítás mellett a kurrens anyagok (rendezvények meghívói, plakátjai stb.) valamint archív Révfülöp és környékéhez kapcsolódó anyagok felkutatása és a múzeum számára történő begyűjtése is folyik.

Rengeteg helyi állandó és üdültulajdonos juttatott el a Múzeum számára anyagokat pl. Dr. Kuncz Elemérné, Benke László hozzátartozói, Dr. Vértes László, Rác László, ifj. Szegi János, Hajdú Margit, Virág Barnabás, Jurányi Attila, Horváth József, Bogdán József, Elek Józsefné, Fonay Tibor, Hoffbauer Antal, Kun Ferenc, Müller Márton, Nagy Károlyné, Poór Ferenc (Zánka), Rainer Pál, Papp Istvánné, Stumpf Károlyné, H. Szabó Lajos, Zsifkovics László, Gyurkó László, Kovács György, a pincekiállításra tárgyakat kb. 20 családtól kaptunk, stb.

3.2 Nyilvántartás (leltározottság). A múzeumi törvényben megfogalmazottak alapján, a leltározás formai feltételeinek megfelelően 11 hasábos múzeumi gyarapodási naplóban, illetve fotóképeslap leltárkönyvben kerül feldolgozásra a nagyszámú, korábban illetve folyamatosan is gyűjtött tárgyi és dokumentációs anyag. 2010. december 31-i állapot szerint a Múzeum gyűjteményeinek leltározottság állapota: **1.992 darab múzeumi relikvia**. Ezenkívül kb. **3.000 db** leltározatlan, részben listázott múzeumi tárgy található még a gyűjteményben.

3.3 Megőrzés. A leltározott múzeumi javak dossziékban és Salgó polcrendszeren a raktárban van elhelyezve. A raktár állapota zsúfolt, a feldolgozó munka folytatására téli időszakban nincs lehetőség. Fűtés nincs, a tél folyamán +6 C fokot mértünk a raktárban.

4. A múzeum feldolgozó és kiállító tevékenysége

4.1 Múzeumi, honismereti jellegű publikációk. E területen mások megítélése szerint rendkívül sikeres Révfülöp. Rendszeresen olvashatnak feldolgozásokat és forrásközléseket a **Révfülöpi Képek** c. lapban, a **Villa Filip** c. egyesületi honismereti közlönyben, illetve a **Révfülöpi Könyvtár**, valamint a **Révfülöpi Honismereti Füzetek** c. sorozatok kiadványaiban.

Ezen kívül tudományos dolgozatok és forrásközlések jelentek meg az országos és megyei szakfolyóiratokban (Honismeret, Veszprém Megyei Honismereti tanulmányok, Hévíz, stb.), és napilapokban (Napló, Vasárnapi Hírek, stb.)

4.2 A Múzeum kutathatósága. A múzeumunk számos esetben állt a bizonyos témákban információt keresők, kutatók rendelkezésére. Például közös kutatás keretében összegyűjtöttük a múzeumban található Révfülöpi Fürdő- és Partszépítő Egyesület történetéhez kapcsolódó iratanyagot, Lisziák Elek filmrendező révfülöpi filmjéhez képanyagot adtunk, stb. Főiskolások diploma-

munkájához többször adtunk anyagokat. Egyéni kutatók, érdeklődők számára is sok alkalommal adtunk felvilágosítást, adatot, másolatban iratot, fényképet (Pl.: Hajdú Margit, Dr. Kuncz Elemérné, Müller Márton, Nochta Judit, ifj. Paulik Mihály, Rainer Pál, Dr. Vértes László). Horváth József révfülöpi versesköteteihez, illetve az MTA Tihanyi Limnológiai Kutatóintézet Könyvtára számára is szolgáltatott Múzeumunk fotóanyagot. A kutathatóság előzetes egyeztetés alapján biztosított a gyűjteményben.

5. A Múzeum állandó kiállításai

5.1 „a világ egyik legszebb tája” Állandó hely- és fürdőtörténelmi kiállítás.

- Az állandó kiállítás megnyitása: **1995. július 29.** (Dr. Müller Róbert a keszthelyi Balaton Múzeum igazgatója nyitotta meg.) E kiállítást 1996 nyarán kibővítettük Krizsán Pál geológus közetgyűjteményének bemutatásával. A település önállóvá válása 60. évfordulója alkalmából teljesen felújított és kiegészített kiállítás megnyitása: **2003. június 14.** (V. Dr. Fodor Zsuzsa, a veszprémi Laczkó Dezső Megyei Múzeum igazgatója nyitotta meg.)

5.2 „...Tüzes ízű Fülöpi” A szőlőművelés és borkészítés története és emlékei Révfülöpon c. pincekiállítás.

- Az Egészségház alatt lévő több mint 130 éves pincében létrehozott kiállítást **2009. június 25-én** Dr. Lichtneckert András főlevéltáros, történész nyitotta meg.

6. A Múzeum időszaki kiállításai

6.1 100 éve született Szűcs István „révfülöpi” szobrászművész c. kamara-kiállítás.
(2009. július-szeptember.)

6.2 1956 októberének emlékei c. dokumentum és könyvkiállítás.
(2006. október 10-november 30.)

6.3 Helyünk a világban... Válogatás Keresztury Dezső dedikált könyveiből. c. kiállítás.
(2005. május 21-szeptember 11.)

6.4 1956-os forradalom dokumentumok tükrében c. kamara-kiállítás
(2004. október 23-december 10.)

7. A Múzeum működési keretei

7.1 Látogathatóság, nyitva tartás, rendezvények. A Révfülöpi Honismereti Gyűjtemény állandó kiállításai egész évben látogatható. A hely- és fürdőtörténelmi kiállítást összenyitottuk a könyvtárral, és a mindenkori könyvtári nyitvatartási időben is, látogatási díj nélkül megtekinthető. A pincekiállítás előzetes bejelentkezés után látogatható. (Ilyenekre több alkalomból kerül sor, pl. osztálytalálkozók résztvevő csoportjai, nyugdíjasklubok, Evangélikus Okt. Központ továbbképzéseiben lévő csoportok, március 15-i rendhagyó tárlatvezetés, Október 6-i gyásznapi relikviák bemutatása az iskolásoknak, stb.)

Nyaranta június elejétől szeptember közepéig, naponta 16-22 óra között biztosítja fenntartó önkormányzatunk a kiállítások látogathatóságát 100,-Ft/fő diák és 200,-Ft/fő felnőtt belépti díj ellenében. Mivel a gyermekek, a tanulók a nyugdíjasok és a helybeliek ingyen látogathatták a kiállítást, az egész évi forgalom kb. 1.800-2.300 főre tehető.

A kiállító terem egyesületi közgyűléseknek, elnökségi megbeszéléseknek, könyvbemutatóknak, alkalmi öltözőnek is rendszeresen helyet ad. A kiállító terem elektromos rendszere teljes mértékben elavult, fűtés jelenleg nincs, riasztó nem védi a kiállítási tárgyakat.

7.2 Személyi ellátottság. A gyűjtemény működtetését tiszteletdíjas történész végzettségű szakember látta el 2006. október 1-ig, aki ellátta a gyűjtemény szakmai munkafeladatait a leltározástól a gyűjtés és feldolgozástól a kutatók és érdeklődők munkájának segítségével át, az esetenkénti a publikálásig. Azóta társadalmi munkában történik a múzeum működtetése. A kiállító

terem takarítását a könyvtár takarítója végzi. Nyáron három és fél hónapon keresztül 2 fő (6 óras) múzeumi teremőr időszakai alkalmazott (köz munkás) látja el a kiállítások felügyeletét.

7.3 Ellenőrzés, szakmai felügyelet. A gyűjteményben végzett szakmai munkáról Révfülöp Nagyközség Képviselő-testülete részletesen és rendszeresen számoltatta be a gyűjtemény vezetőjét. A beszámolókat a helyi lap, a Révfülöpi Képek, majd a Honismereti Gyűjtemény (rész)közlönye, a Villa Filip című honismereti lap is közzétette.

2007 elején a Kulturális Örökség Minisztérium által bonyolított újkori történeti muzeológia **szakfelügyeleti vizsgálatra** került sor a Révfülöpi Honismereti Gyűjteményben is. A helyszíni vizsgálatot **Demeter Zsuzsa** területi szakfelügyelő, főmuzeológus (Budapesti Történeti Múzeum) végezte. Részlet a vizsgálat összegzéséből: „*A Révfülöpi Honismereti gyűjteményben tett vizsgálat alapján az a véleményem, hogy a gyűjtemény egy jól működő, élő gyűjtemény, tervekkel, programokkal. Köszönhető ez mindenekelőtt a szakmai feladatokat ellátó muzeológus munkájának, az önkormányzat támogatásának, és a Honismereti Egyesülettel, valamint a lakossággal való szoros együttműködésnek.*”

A vizsgálat az alábbi javaslatokat fogalmazta meg az önkormányzat felé:

- a gyűjtemény szakmai feladatainak ellátására megbízást kell adni,
- új raktár kialakítása szükséges,
- a belépő jegyek árának megemlése a bevétel növelése érdekében,
- a gyűjtemény számára számítógép (eszköz) beszerzése, számítógépes nyilvántartás megvalósítása érdekében.

8. A Múzeum közönség (p-r) kapcsolatai

Múzeumunk működéséről számos esetben juttattam el hírt, információt újságokba, kiadványokba stb. 1996 októberében az **MTV 2** adón volt látható az 1796-os révkomp-szerencsétlenséggel kapcsolatban készült közel 10 perces összeállítás melyben az ország nyilvánossága előtt is bemutatkozott gyűjteményünk.

A **Magyar Rádió** Kossuth adó „Én falum, városom” sorozatában 50 perces rádióműsor volt hallható részben a honismereti gyűjteményről.

2008-ban a **boglári TV** forgatott a balatoni révhajózás történetéről.

2009-ben az **ATV Hazai Turizmus** szerkesztősége forgatott közel egyórás műsort Révfülöp történetéről.

A helyi és a megyei lapban időközönként a Múzeum által is jegyzett Villa Filip közlöny megjelenent 20 számában rendszeresen hírt adott működéséről. Információink, bemutatkozásunk megtalálhatóak a www.museum.hu és a www.revfulop.hu honlapokon is.

9. Javaslatok a Múzeum jövőbeni és kiállításai turisztikai attrakcióként működtetésére

A közösségi összetartozást és a lokálpatrióta tudatot erősítő, a múlt örökségét, értékes nemzeti és helyi kultúrkincset őrző félévszázados múltra visszatekintő révfülöpi múzeum fenntartása erkölcsi kötelesség. Fejlesztése anyagi lehetőségeink és reális célkitűzések mentén lehetséges.

Várom ezzel kapcsolatban a tisztelt képviselők javaslatait és véleményét.

Az együttgondolkodás jegyében kérem, fogalmazzák meg az alábbi javaslatokkal kapcsolatos véleményüket is:

A kiállításokkal kapcsolatban:

- A kiállítás angol és német nyelvű feliratainak elkészítése.
- Időszaki és kamara kiállítások számára kisebb zárható vitrinek beszerzése.
- A pincekiállítás turisztikai reklámja a parti sávban.
- Múzeumi többnyelvű turisztikai prospektus kiadása.
- Új turisztikai honlapon a kiállítások 3D animációs bemutatása.

A Múzeum fenntartásával kapcsolatban:

- A gyűjtemény megalapítójáról és településünknek adományozójáról való elnevezésének kezdeményezése a minisztériumban. (Benke László Honismereti Gyűjtemény)
- Az utóbbi időben felmerült a múzeum áthelyezésének kérdése. Erre alkalmat ad a könyvtár elköltözése. Lehetőségként merül fel:
 - A jelenlegi helyszín megtartása.
 - A jelenlegi könyvtárba való kiállítás átköltözés.
 - Új múzeumi és kiállítási helyszín biztosítása (pl. a volt Öregek Otthona épület, vagy a Káli úti önkormányzati épület (Mátrix).)
- Számítógép beszerzése a számítógépes múzeumi nyilvántartás megvalósítására.

Tisztelt képviselő-testület!

Kérem beszámolómat megvitatni és elfogadni, javaslataikat megfogalmazni, településünk érték-őrző és közzétevő munkámat támogatni szíveskedjenek.

Révfülöp, 2011. március 9.

Miklós Tamás
gyűjteménykezelő

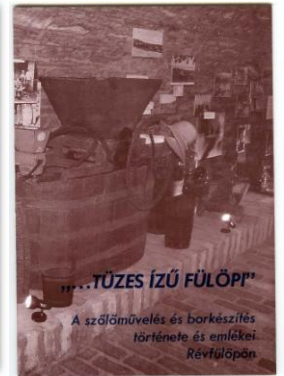
Határozati javaslat:

Révfülöp Nagyközség Képviselő-testülete a Révfülöpi Honismereti Gyűjtemény munkájáról szóló beszámolót elfogadja. A képviselő-testület egyetért azzal, hogy a helyi muzeális intézmény – annak létrehozójáról és településnek adományozójáról – Benke Lászlóról legyen elnevezve Benke László Honismereti Gyűjtemény néven.

Felelős: Miklós Tamás polgármester

Határidő: 2011. június 30.

Képek a Révfülöpi Honismereti Gyűjtemény életéből

RÉVFÜLÖPI HONISMERETI FÜZETEK

<p>RÉVFÜLÖPI HONISMERETI FÜZETEK I.</p> <p>F. Miklós Tamás</p> <p>RÉVFÜLÖP TÖRTÉNETI KRONOLÓGIÁJA 1211-1943</p> <p>RÉVFÜLÖP, 1994</p>	<p>RÉVFÜLÖPI HONISMERETI FÜZETEK 2.</p> <p>BENKE LÁSZLÓ</p> <p>EVENEK</p>	<p>F. Miklós Tamás</p> <p>A BALATON KULTUSZÁNAK EGYIK ÚTJÁRÓJA</p> <p>CHIKÓSAI KÁROLY ÉS A BALATON</p> <p>RÉVFÜLÖP, 2001</p>
<p>RÉVFÜLÖPI HONISMERETI EGYESÜLET 1993-2003</p> <p>VILLA FILIP</p> <p>REPERFORUM I. M. 1993-2003</p> <p>F. Miklós Tamás</p>	<p>F. Miklós Tamás</p> <p>RÉVFÜLÖPI ÉLETRAJZI LEXIKON I.</p>	<p>F. Miklós Tamás</p> <p>KÖVÁGÓRS - RÉVFÜLÖP ÉS A BALATON ZALA-SOMOGYI GÖCCHÁZ TÖRTÉNETE (1874-1978)</p>

RÉVFÜLÖPI HONISMERETI FÜZETEK KÖTETEI

1. F. Miklós Tamás: *Révfülöp történetikronológiája 1211-1943*. Révfülöp, 1994. 56 p. 1
2. Benke László: *Göccherézek útja...* Révfülöp, 1996. 67 p. 1
3. F. Miklós Tamás: *A Balaton-kultusz egyik útjára: Czigány Károly útjára és a magyarokéja*. Révfülöp, 2001. 103 p. 1
4. F. Miklós Tamás: *A Révfülöpi Honismereti Egyesület (1993-2003) Villa-Filip* → *Reperforum I.* Révfülöp, 2003. 45 p. 1
5. F. Miklós Tamás: *Révfülöpi életrajzi lexikon. I.* Révfülöp, 2005. 68 p. 1
6. F. Miklós Tamás: *Kövágórs - Révfülöp és a Balaton-Zala-Somogyi Göccház története (1874-1978)*. Révfülöp, 2007. 142 p. 1
7. Süle Sándor: *Révfülöp földrajzi nevei*. Révfülöp, 2008. 120 p. 1

SÜLE SÁNDOR
RÉVFÜLÖP FÖLDRAJZI NEVEI

VILLA FILIP
Honismereti-közlöny számai

VILLA FILIP 75 ÉVES 40 ÉVES	VILLA FILIP	VILLA FILIP 48 ÉVES 49 ÉVES	VILLA FILIP	VILLA FILIP
VILLA FILIP	VILLA FILIP	VILLA FILIP	VILLA FILIP	VILLA FILIP
VILLA FILIP	VILLA FILIP	VILLA FILIP	VILLA FILIP	VILLA FILIP
VILLA FILIP	VILLA FILIP	VILLA FILIP	VILLA FILIP	VILLA FILIP

VILLA FILIP EZ A MI VILÁGUNK? I.	VILLA FILIP EZ A MI VILÁGUNK? II.	VILLA FILIP A VILÁG EGYIK LEGYŐZTEBB TÁJA	VILLA FILIP RÉVFÜLÖP ANNO	VILLA FILIP EZ A MI VILÁGUNK? II.
-------------------------------------	--------------------------------------	--	------------------------------	--------------------------------------

Hévíz
Művelődési és szórakoztató folyóirat
XVII. évf. I. sz. 2008. ápr. 2011.

Ismert nyílik a világ egyik leghűvösebb tava. Vanak nagyobb hegyek, nagyobb tavak, de ahol a szél viharok szállhatok a villámok is megérkeznek, ott legelőször kezd a tavak partjainál van. © Csokornyai István

A KULTURKINCSEK MILLIOMOSA

Benke László emlékkötet